

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 69/22
Luxembourg, 28. april 2022

Sodba v zadevi C-237/20
Federatie Nederlandse Vakbeweging (Postopek pre-pack)

Stečaj podjetja in pravice delavcev: v primeru prenosa sredstev v okviru postopka pre-pack ima pridobitelj pravico do odstopa od ohranitve pravic delavcev, če je ta postopek urejen z zakonskimi ali podzakonskimi določbami

Skupino Heiploeg (v nadaljevanju: stara skupina Heiploeg) je sestavljalo več družb, ki so delovale na področju trgovine na debelo z ribami in morskimi sadeži. V poslovnih letih 2011 in 2012 je stara skupina Heiploeg ustvarila velike finančne izgube, leta 2013 pa je bila štirim njenim družbam naložena globa v višini 27 milijonov EUR zaradi sodelovanja pri omejevalnem sporazumu. Ker v financiranju te globe ni privolila nobena banka, je bil začet postopek *pre-pack*.

V nizozemskem pravu je postopek *pre-pack* praksa, ki izhaja iz sodne prakse in katere namen je, da se v stečajnem postopku omogoči likvidacija delujočega podjetja (*going concern*), pri kateri bi bili upniki poplačani čim boljše in bi se ohranilo kar največ delovnih mest. Prodajne transakcije glede celotnega podjetja ali njegovega dela, organizirane v okviru tega postopka, pripravi „predvideni stečajni upravitelj“, čigar naloga je določena s strani sodišča, ki tega upravitelja imenuje, in z navodili tega sodišča ali „predvidenega stečajnega sodnika“, ki ga je to sodišče imenovalo v ta namen in pod nadzorom katerega ta upravitelj deluje. To sodišče v primeru poznejšega postopka zaradi plačilne nesposobnosti opravlja nadzor nad tem, ali sta ti osebi upoštevali vsa navodila, ki so jima bila dana, in če je odgovor nikalen, ob razglasitvi stečaja kot stečajnega upravitelja in stečajnega sodnika imenuje drugi osebi.

V tem okviru je pristojno sodišče januarja 2014 na predlog stare skupine Heiploeg imenovalo dva „predvidena stečajna upravitelja“ in enega „predvidenega stečajnega sodnika“. Istega meseca je bil razglašen stečaj stare skupine Heiploeg in iste osebe so bile imenovane za stečajna upravitelja in stečajnega sodnika.

Dve nizozemski družbi (v nadaljevanju: nova skupina Heiploeg), ki sta bili v sodni register vpisani 21. januarja 2014, sta na podlagi sporazuma o prenosu sredstev prevzeli večino poslovnih dejavnosti stare skupine Heiploeg. V skladu s tem sporazumom je nova skupina Heiploeg prevzela pogodbe o zaposlitvi za približno dve tretjini delavcev stare skupine Heiploeg, da bi ti opravljali enako delo, vendar pod manj ugodnimi pogoji.

Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) (nizozemsko združenje sindikatov) je zoper sodbo, s katero je bil razglašen stečaj stare skupine Heiploeg, vložilo pritožbo. Ta pritožba je bila zavrnjena z obrazložitvijo, da je ta stečaj postal neizogiben in da se zato v obravnavani zadevi uporabi odstopanje od ohranitve pravic delavcev v primeru prenosa podjetij. Zato naj za novo skupino Heiploeg delovni pogoji in pogoji za zaposlitev, ki so se uporabljali pred prenosom, ne bi bili zavezujoči.

V skladu z Direktivo 2001/23,¹ katere namen je varovanje delavcev zlasti z zagotavljanjem ohranitve njihovih pravic v primeru prenosa podjetja, morajo biti za uporabo tega odstopanja

¹ Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 98, v nadaljevanju: Direktiva 2001/23), člen 5(1).

izpolnjeni trije pogoji: odsvojitelj mora biti v stečajnem ali temu podobnem postopku zaradi plačilne nesposobnosti, ta postopek mora biti začet z namenom likvidacije njegovega premoženja in navedeni postopek mora biti pod nadzorom pristojnega organa oblasti (ki je lahko tudi stečajni upravitelj, ki ga je pooblastil tak organ).

FNV je pri Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske) vložilo kasacijsko pritožbo, v kateri je, nasprotno, trdilo, da se to odstopanje ne uporablja v primeru postopka *pre-pack* in da bi bilo zato treba ohraniti delovne pogoje prevzetega osebja.

Sodišče, ki mu je navedeno sodišče predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, je presodilo, da ima v primeru prenosa, ki je bil pripravljen v okviru postopka *pre-pack*, kakršen je ta v obravnavani zadevi, in pod pogojem, da je ta postopek urejen z zakonskimi ali podzakonskimi določbami, pridobitelj načeloma pravico do odstopa od ohranitve pravic delavcev.²

Presoja Sodišča

Sodišče je na eni strani v zvezi s pogojem, da je stečajni ali temu podobnem postopek zaradi plačilne nesposobnosti začet z namenom likvidacije premoženja odsvojitelja,³ navedlo, da je bila v obravnavanem primeru plačilna nesposobnost odsvojitelja neizogibna in da sta bila tako stečajni postopek kot postopek *pre-pack*, ki je potekal pred njim, namenjena likvidaciji premoženja odsvojitelja, stečaj pa je bil razglašen. Poleg tega je do prenosa podjetja prišlo med tem stečajnim postopkom.

Namen odstopanja od ohranitve pravic delavcev je odprava resnega tveganja poslabšanja vrednosti prenesenega podjetja ali življenjskih in delovnih pogojev delovne sile, medtem ko je namen postopka *pre-pack*, ki mu sledi stečajni postopek, doseči največje mogoče vračilo za vse upnike in ohraniti kar največ delovnih mest. Sodišče je dodalo, da uporaba postopka *pre-pack* za namene likvidacije družbe omogoči povečanje možnosti za poplačilo upnikov. Zato je mogoče za postopek *pre-pack* in postopek stečaja skupaj šteti, da sta namenjena likvidaciji podjetja v smislu člena 5(1) Direktive 2001/23, pod pogojem, da je postopek *pre-pack* urejen z zakonskimi ali podzakonskimi določbami, da bi se zadostilo zahtevi po pravni varnosti.

Sodišče je na drugi strani ugotovilo, da je za postopek *pre-pack* iz postopka v glavni stvari mogoče šteti, da je potekal pod nadzorom pristojnega organa oblasti, kot se zahteva s členom 5 Direktive 2001/23, pod pogojem, da je navedeni postopek urejen z zakonskimi ali podzakonskimi določbami. „Predvidenega stečajnega upravitelja“ in „predvidenega stečajnega sodnika“ namreč imenuje sodišče, ki je pristojno za postopek *pre-pack*, in to sodišče opredeli njuno nalogo ter ob poznejši uvedbi stečajnega postopka tudi opravi nadzor nad njunim izvajanjem teh nalog tako, da odloči, ali za stečajnega upravitelja in stečajnega sodnika imenuje isti osebi.

Prenos, pripravljen med postopkom *pre-pack*, se tudi izvede šele po uvedbi stečajnega postopka, saj lahko stečajni upravitelj in stečajni sodnik ta prenos zavrmeta, če menita, da je v nasprotju z interesom upnikov odsvojitelja. Poleg tega „predvideni stečajni upravitelj“ nima le dolžnosti, da v stečajnem poročilu poroča o svojem vodenju pripravljalne faze, ampak se lahko njegova odgovornost uveljavlja pod enakimi pogoji kot odgovornost stečajnega upravitelja.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

² Gre za pravice, določene v členih 3 in 4 Direktive 2001/23. Člen 3(1), prvi pododstavek, te direktive se nanaša na prenos pravic in obveznosti, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij, ki zavezujejo odsvojitelja, na pridobitelja, člen 4(1), prvi pododstavek, pa prepoveduje odpuščanje delavcev zgolj zaradi prenosa.

³ V zvezi s tem je Sodišče razlikovalo med zadevnim postopkom *pre-pack* in postopkom *pre-pack* v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 22. junija 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi, [C-126/16](#) (glej tudi SM št. [70/17](#)), pri čemer je navedlo, da zadnjenavedeni postopek ni bil namenjen likvidaciji zadevnega podjetja.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793